

ÅLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

1991

Nr 56

Nr 56

LANDSKAPSLAG

om tillämpning av vissa riksförfattningar rörande mentalvården

Föredragen för Republikens President den 22 juli 1991

Utfärdad i Mariehamn den 15 augusti 1991

I enlighet med landstingets beslut¹⁾ stadgas:

1 §

Mentalvårdslagen den 14 december 1990 (FFS 1116/90) och med stöd därav utfärdade bestämmelser skall med i denna lag angivna avvikelser tillämpas i landskapet Åland.

Ändring av i 1 mom. avsedd författning gäller i landskapet, om inte annat följer av vad i denna lag sägs.

2 §

På verksamhet som ordnas i enlighet med denna lag tillämpas landskapslagen om planering och landskapsstöd inom social- och hälsovården (63/83), om inte annat är särskilt föreskrivet.

3 §

Den allmänna planeringen, ledningen och övervakningen av mentalvården samt övriga förvaltningsuppgifter som enligt de i 1 § avsedda författningarna ankommer på rikets myndigheter skall i landskapet handhas av landskapsstyrelsen, såvida fråga är om angelägenheter som faller inom landskapets behörighet.

4 §

Det ankommer på kommunerna att ordna mentalvården. För detta ändamål samarbetar kommunerna i ett kommunalförbund med samtliga kommuner som medlemmar.

5 §

Kommunalförbundet skall upprätthålla ett sjukhus för mentalvård och en mentalvårdsbyrå.

För att ha det övergripande ansvaret för mentalvården i landskapet skall finnas en ledande läkare. Finns inte en tjänst som ledande läkare förordnar kommunalförbundets förbundsfullmäktige för dess mandattid ledande läkare bland kommunalförbundets överläkare.

Vid sjukhuset för mentalvård skall finnas en ansvarig läkare för den sjukvård som där ges.

För mentalvårdsbyråns verksamhet ansvarar närmast den läkare under vars ledning byrån arbetar.

Har familjevård anordnats i anslutning till sjukhuset för mentalvård, övervakas den av sjukhusets läkare.

6 §

Landskapsstyrelsen bestämmer antalet vårdplatser i sjukhuset för mentalvård sedan kommunalförbundet hörts i saken.

¹⁾ Ls framst. nr 24/1990—91
Lu bet. nr 22/1990—91
Stu bet. nr 37/1990—91

7 §

Sjukhuset för mentalvård och mentalvårdsbyrån skall ordna mentalvård i första hand för personer som har sin hemort enligt lagen om befolkningsböcker (FFS 141/69) i kommun i landskapet samt för finska medborgare som vistas i kommunen men som inte enligt lagen om befolkningsböcker har hemort i Finland.

Den som är i behov av brådskande mentalvård skall likväl utan hinder av stadgandet i 1 mom. alltid beredas sjukvård.

Kommunalförbundet skall vidta åtgärder för flyttning av annan än i 1 mom. avsedd patient till behörigt kommunalförbunds sjukhus, om det är ändamålsenligt med hänsyn till ordnandet av sjukvården och flyttningen kan ske utan att patientens tillstånd äventyras.

8 §

Mentalvårdsbyrån skall ordna och leda förebyggandet av mentalsjukdomar och andra mentala störningar samt anordna psykiatrisk undersökning och öppen vård.

För handhavandet av i 1 mom. nämnda uppgifter samt för främjande av vård och rehabilitering av mentalsjuka kan mentalvårdsbyrån och sjukhuset för mentalvård anordna poliklinisk mottagning, natt-, dag- och hemsjukvård, rehabilitering och terapeutiskt skyddsarbete samt upprätthålla boendeenheter liksom även bedriva annan verksamhet av sådant slag.

Mentalsjuka och personer som lider av mentala störningar kan beredas familjevård som anordnas i anslutning till sjukhuset för mentalvård. Mentalvårdsbyrån kan anförtros uppgifter vid organiseringen och övervakningen av familjevården.

Anordnas för patient även vård utanför sjukhuset, skall sjukhuset försäkra sig om att både vård och tillräckligt uppehålle tryggas för patienten.

Mentalvårdsbyrån äger rätt att av sjukhuset för mentalvård erhålla behövliga uppgifter för verksamheten.

9 §

Kommunalförbundet för mentalvården kan överenskomma med kommunalförbundet för folkhälsoarbetet, som upprätthåller i landskapslagen om folkhälsoarbetet (22/73) avsedd hälsocentral, om att hälsocentralen deltar i

mentalvårdsarbetet i enlighet med de direktiv som ges av ledande läkaren för mentalvården eller av denna förordnad läkare, då det med beaktande av mentalvårdsbyråns förläggningssort, trafikförbindelserna och andra på ordnandet av vården inverkan omständigheter är ändamålsenligt att hälsocentralen drar försorg om vården av patienter som undersöks på mentalsjukhus eller mentalvårdsbyrå samt om övervakningen av deras tillstånd.

10 §

För mentalvårdstjänster som mentalvårdsbyrån och sjukhuset för mentalvården bereder patienter uppbärs avgift och ersättning samt krävs ersättning från ansvarig huvudman enligt vad därom är föreskrivet för motsvarande mentalvårdstjänster i rikslagstiftningen.

11 §

Om avgift för uppehålle och vård i långvarig anstaltsvård beslutar kommunalförbundets förbundsstyrelse. Förbundsstyrelsen kan dock i enlighet med grunder och allmänna anvisningar som den fastställt förordna tjänsteinnehavare som lyder under den att besluta om bestämmande av avgifter, om nedsättande av avgift eller om att uppbörden av avgiften skall lämnas därhän.

Utan hinder av vad som stadgas i någon annan lag är den som får långvarig anstaltsvård samt folkpensionsanstalten och pensionskyddscentralen skyldiga att lämna förbundsstyrelsen eller en tjänsteinnehavare som avses i 1 mom. de upplysningar som krävs för bestämmande av avgiften.

Om någon vägrar att lämna upplysningar som avses i 2 mom. eller lämnar uppenbart oriktiga upplysningar, kan förbundsstyrelsen bestämma en avgift som sannolikt motsvarar den avgift som skulle ha bestämts på grundvalen av riktiga upplysningar.

12 §

Ändring i ett beslut av en tjänsteinnehavare som avses i 11 § 1 mom. får inte sökas genom besvär.

Är den betalningsskyldige missnöjd med ett beslut som avses i 1 mom., har han rätt att få beslutet prövat av kommunalförbundets förbundsstyrelse. Yrkandet skall framställas skriftligen inom 14 dagar från det han fick del

av beslutet. Till beslutet skall fogas anvisningar om möjligheten och det förfarande som skall iakttas för att bringa ärendet till behandling i förbundsstyrelsen.

Ändring i förbundsstyrelsens beslut om bestämmande av avgift söks genom besvär hos länsrätten inom 30 dagar från delfåendet. Besvär kan inom nämnda tid även inlämnas till förbundsstyrelsen, som skall sända dem jämte eget utlåtande till länsrätten. I länsrättens utslag får ändring inte sökas genom besvär.

13 §

Närmare bestämmelser om verkställighet och tillämpning av denna lag utfärdas genom landskapsförordning.

14 §

Denna lag träder i kraft den 1 september 1991. Genom lagen upphävs landskapslagen den 1 juli 1964 om tillämpning av sinnessjuklagen i landskapet Åland (30/64).

Mariehamn den 30 april 1991

OLOF JANSSON
talman

Karl-Gunnar Fagerholm
vicesalman

Jan-Erik Lindfors
vicesalman

